

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методологія та організація наукових
досліджень**

Освітня програма Економічна кібернетика

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Викладач (-і)	к.е.н. Судук Н.В.
Контактний телефон викладача	+38(097)2280838
E-mail викладача	nataliia.suduk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=97&id_cou=2705
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Знання та вміння, набуті при вивченні предмету можуть бути плідно використані при науковому дослідженні в галузі економіки. Ознайомлення з основами науково-дослідницької діяльності студентів, розгляд організації наукових досліджень та технології наукової творчості, вивчення методології та методів наукового дослідження, розгляд методики наукової діяльності (робота над магістерською роботою, дисертаційним дослідженням, публікаціями, рефератами, доповідями), вивчення особливостей та проблем оцінки ефективності науково-дослідних робіт.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Формування у майбутніх спеціалістів теоретичних знань і практичних навичок щодо проведення самостійного наукового дослідження, організації наукового пошуку, оформлювання звіту про наукове дослідження в необхідній формі (тези, стаття, монографія, реферат, магістерська робота, дисертація тощо), представлення результатів на наукових конференціях і семінарах.</p>	
4. Компетентності	
<p>ІК - Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.</p> <p>ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p> <p>СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.</p> <p>СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.</p> <p>СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.</p>	
5. Результати навчання	
<p>1.Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.</p> <p>5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.</p> <p>7.Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.</p> <p>8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p>	
6. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу - 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні	14
Самостійна робота	60

Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / Вибірковий		
I	051 Економіка	Перший	Обов'язковий курс		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Наука як сфера людської діяльності. Поняття про науку. Наукова комунікація. Наукова школа. Ознайомлення зі змістом Студентського путівника ПНУ. Студентські організації – долучайся! Наукова бібліотека. Унікальні додаткові можливості для студентів ПНУ! Як студенти ПНУ впливають на якість навчального процесу? Мотивація на щодень. Науково-дослідницька діяльність студентів. Підготовка та атестація наукових і науково-педагогічних кадрів. Докторантура. Аспірантура. Концепція академічної чесності, основні напрями та перспективи її реалізації</p>	Лекція, практичне заняття	[1,2,3,5,6,8,9,11,12,13,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 2. Організація наукових досліджень. Поняття, особливості, цілі та завдання науково-дослідної роботи. Вибір теми дослідження та розробка робочої гіпотези. Основні форми наукових досліджень. Керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи.</p>	Лекція, практичне заняття	[3,8,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 3. Психологія і технологія наукової творчості. Основи наукової організації дослідного процесу. Організація творчої діяльності. Психологія наукової творчості. Організація праці науковця та її планування. Робочий день науковця. Робоче місце науковця. Оргтехніка, технічні засоби наукової діяльності. Ділове спілкування. Ділове</p>	Лекція, практичне заняття	[3]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали	До наступного заняття за розкладом

листування. Ділова розмова по телефону.					
<p>Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.</p> <p>Методологія дослідження. Фундаментальна, або філософська, методологія. Загальнонаукова методологія. Конкретно наукова методологія. Методи і техніка дослідження. Використовування методів наукового пізнання. Методи теоретичних досліджень: аналітичні методи досліджень, аналітично-експериментальні методи досліджень, імовірно-статистичні методи, методи системного аналізу. Методика експериментальних досліджень: оцінка характеристик змінних об'єкту, кореляційний аналіз дослідних даних, апроксимація дослідних даних. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,3,8,9,10,14,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тести	8 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 5. Підготовка дипломної (магістерської) роботи.</p> <p>Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження. Вимоги до магістерської роботи. Технологія підготовки магістерської роботи. Захист дипломної роботи.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,8,9,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати індивідуальне завдання	8 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 6. Підготовка до написання дисертації та вимоги до її змісту і структури.</p> <p>Загальні вимоги до дисертації. Структура дисертації. Загальні вимоги до оформлення дисертації. Порядок захисту дисертації.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,3,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	3 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 7. Робота над публікаціями, рефератами і доповідями.</p> <p>Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Мінімальна кількість та обсяг публікацій здобувача. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Методика</p>	Лекція, практичне заняття	[7,9,15]	Опрацювати лекційний матеріал, підготувати індивідуальне завдання	14 балів	До наступного заняття за розкладом

підготовки та оформлення публікації. Техніка написання тексту. Реферат. Доповідь (повідомлення).					
Тема 8. Ефективність наукових досліджень: критерії та проблеми оцінки. Особливості та проблеми оцінки ефективності науково-дослідних робіт. Економічна ефективність наукових досліджень. Резерви та шляхи підвищення ефективності наукових досліджень. Впровадження наукових досліджень.	Лекція, практичне заняття	[4,8]	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тести	8 балів	До наступного заняття за розкладом
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>100 балів – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, з даного курсу не передбачено виконання контрольної роботи.				
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни				
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за індивідуальне завдання (15 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів). 				

8. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

9. Рекомендована література

1. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник / Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.
2. Броннікова Л. В. Комунікація в сучасній науці: нові засоби для виробництва знання / Л. В. Броннікова // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія : Філософія. – 2015. – Т. 257, Вип. 245. – С. 38-42.
3. Важинський С. Е. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. – 260 с.
4. Горовий В. М. Критерії якості наукових досліджень у контексті забезпечення національних інтересів / В. М. Горовий // Вісник НАН України. Наукометрія і видавнича справа. – 2015. – № 6. – С. 64-80.
5. Добривечір В. А. Сучасні тенденції в науковій комунікації / В. А. Добривечір // Наукові записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». – 2013. – Том 26 (65). № 3 – С. 18-23.
6. Лавриш Ю. Е. Особливості організації науково-дослідницької діяльності студентів вищих навчальних закладів / Ю. Е. Лавриш // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія: : Філологія. Педагогіка. – 2013. – Вип. 2. – С. 72-76.
7. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді / Ю. Б. Мельник // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія.. – 2012. – № 1. – С. 29-33.
8. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник / [О. П. Кириленко, В. В. Письменний, Н. М. Ткачук та ін.] ; за ред. О. П. Кириленко. – Тернопіль : Видавн.-поліграф. Центр ТНЕУ «Економічна думка», 2012. – 196 с.
9. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / [І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін.] ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. – 607 с.
10. Муравицька Г. В. Інформація як стратегічний ресурс організації науково-дослідного процесу / Г. В. Муравицька. // Демократичне врядування. – 2015. – Вип. 15.
11. Наконечна Т. Ю. Наукова школа як фактор розвитку економічної науки / Т. Ю. Наконечна // Український соціум. – 2010. – №2. – С. 123-132.
12. Скиба О. П. Наукові комунікації в інформаційну епоху / О. П. Скиба // Вісник Національного авіаційного університету. Сер. : Філософія. Культурологія. – 2012. – Вип. 1. – С. 42-46.
13. Студентський путівник ПНУ. Режим доступу. https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/%D0%A1%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%83%D1%82%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2019-20-25.10.pdf
14. Шевченко С. В. Загальнонаукові методи фундаментальної економічної науки: від

діалектики до синергетики / С. В. Шевченко // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. – 2014. – № 4. – С. 206-210.

15. Шишкіна Є. К. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник / Є. К. Шишкіна, О. О. Носирев. – Харків : Діса плюс, 2014. – 200 с.

Викладач _____

Судук Н.В.